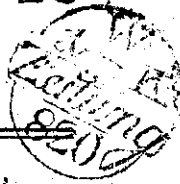

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, Mártzius' 28-dikán, 1820.

Spanyol Ország.

Ma Spanyol Országból oly Ujságokat viszen Olvasóinak a' M. Kurir, a' millyeneket valaki mostanság bajosan várhatott volna. Ezek három Akták: Egygyik a' melly által a' Király, a' közelébb röviden említett Diktatorialis Juntát hivatalába betette; Másik, melly által a' Corteseknek haladék nélkül lejendő összehívattatását parancsolja; Harmadik, melly által a' Cortesek' Constitúzióját megerősítette. Mind ezek ekképpen következnek: —

A' Diktatorialis (nem Direktorialis) Juntának felállittatására nézve a' volt a' Ferdinandus Király' első nevezetes lépése, hogy a' Fő Ministerhez 's a' Ministerialis Tanács' Elölülőjéhez Herczeg San-Fernandóhoz a' következő Végzést küldje: —

„Azólta, hogy a' Gondviselés ezen vitéz és nemes lelkű nemzetet, mellyet atyai gondoskodásom alá bizott 's a' melynek nagy cselekedetei a' világot bámulásra indították, a' maga különös oltalmazása által segélvén engem' Spanyol Országának tronusára vissza hozott, az én szívem, melly csak népem' boldogittatásáért ver, esdekelve ohajtotta azt, hogy a' rendnek az Igazgatás' minden ágazataiba való visszatérítettetésére 's azon sebéknek, mellyeket egy szerencsétlen és példátlan hadakozás' a' Status' testén ejtett, meggyógyittatásokra eszközöket találhasson. De, jaj! azok a' környülállások, mellyek köz-

zé' Európa helyheztetve van, az a' gondolkodás, mellyet töllünk a' mi plánta tartományaink, a' mi új világbéli gazdag és véghetetlen kiterjedésű birtokaink, Spanyol Ország' kiegyesztítő szép részei kívánnak, az a' nehézség, melly által a' régi megavult visszaéléseknek eltöröltetése 's egyszersmind a' veszedelmes hebehurgya újításoknak, mellyek közül némellyek által, ha bár dicséretre méltó lélek gerjesztette is fel, a' részrehajlás, a' társasági legnagyobb szerencsétlenség kútfeje tápláltatik, elkerültethetése gátoltatik, 's végre egyéb afféle környülállások, mellyek gyakran a' legbölcsebb plánumoknak végrehajttatását is késleltetik — meg nem engedték, hogy az én szívem ezen ily esdekelve ohajtott vigasztalással élhessen. Egyszersmind affelől is meggyözödvé lévén, hogy a' legjobb intézetek, egyenként tétetvén gyümölcslenekké, már régolta elmémben hordoztam én annak a' közönséges, egy formájú, és jól elrendelt Systemának plánumát, a' melly minden tekinteteket egygyesítvén, minden indulatokat összehékkeltetvén, az én czélzásaimat betöltethetné, 's ezen nemzetet az ötet illető boldogságnak és dicsősségnek magas polczára helyheztethetné. És a' midőn én mindenütt, a' hova szememmet vetem, azt látom, hogy a' rozsz lélek még a' legmegvilágosodottabb nemzeteknél is felforgatásra czélzó revolúziós ideákat hint széllyel 's ekképpen az Országlószekeket arra kényszeríti, hogy

)(

az ilyen ideáknak elterjedését kemény eszközök által gátolják meg, csakugyan ki mondhatatlanul örvendezek, ekkor, azért, hogy azt látom, hogy a' mindenkor törvényszerető és állhatatos Spanyol nemzet azon kevés számú embereknek, kik részint elcsábítottván, részint akarattok ellen mások után ragadtatván annak hűségét megtántorítani iparkodtak, sugallásait magától eltaszítja. Az én virtusokkal tündöklő népemnek ezen hűséges magaviseletéért s azon áldozatokért, mellyeket ő az én személyemért a' legterhesebb időkben tett, mindeneknek felette pedig az én ő eránta nyájas érzékenységgel viseltető szívemnek önni indulatjából, duplázni akarom azon való iparkodásaimat, hogy az ő boldogságát állandó talpköre helyeztethessem. —

„Az ármádának organizáltatása, mellyet a' fennforgó körülállásos parancsolva kívánnak; a' Finanziának, melly azon közönséges rendtelenségnek és a' Státus' gazdálkodásába becsuszott visszaéléseknek következeiseiben szenved, mellyek a' népnek adózás által lett mértékletlen megterhelését okozták, rendbeszedtetése; azok az akadályok, mellyeket az igazság' kiszolgáltatásának folyamata, a' tisztviselőknek minden egyenesség mellett is szenved; s azok a' kötelek, mellyek a' szántásvetést, a' kereskedést, s a' mesterségi szorgalmatoskodást (industriát), a' nemzeti gazdagságnak három főbb kútfejeit, hátráltatják: végezetre az én egész figyelmetességemet felelevenítették, s gondoskodásomat magokra vonták.

„Hanem, hogy azt a' célzást, mellyet az én népemnek boldogsága s az én eránta való szeretetemet, kívánnak, elérni lehessen, hogy azon rosszakon, mellyek vagy az Országlószék' előrevigyázó szeméibe nem tűntek, vagy pedig egy részint a' ré-

gibb történetekből vették származásokat, segíteni lehessen, már akár a' közönséges felfordulás' következeiseinek akár pedig az alacsony indulatok' resultatumainak tartassanak, mindenik esetben csendesség és békesség kívántatik arra: hogy az elővetendő eszközök, bölcsen intézethessenek-el, s hogy azon felzendüléseket, mellyeket a' rendnek ellenségei más országokban a' közönséges jónak hamis színbe való öltöztetése s az elméeknek képzet (chimaeras) ideák által lett, s csak részrehajlást s végre is a' népnek veszedelmet okozó feltüzesítése által okoztak, el lehessen kerülni. A' melyre nézve örvendezve szemlélttem én azt, hogy az én hűséges és csendes alattvalóim ezen nemzeteknek ily szomorú példaadásaik által megtanítottván, türellemmel várják azt, hogy én őket azon boldogságból és jótéteményekből részesíttsem, mellyekre magokat virtusaik által ily méltókká tették. —

„Már most tehát, hogy atyai célzásaimat telyesíttsem, Királyi Hercege Don Carlóssal, a' testvér öcsémel, s azon Junta'val, a' melyben ő ül elől, egyetértvén, s az ő régibb jóvallásait tekintetbe vévén, akarom, hogy a' Státustanács a' maga betétedésének célzásával, és azon módoknak eszközzésével, a' mellyek szerént régebben organizáltatva volt, foglalatoskodjék, s nekem azon eszközökről jóvallásokat tegyen, mellyek által gondolni fogja, hogy jövő felséges határoztatásának (hivatalának) megfelelhessen. Ezen célznak elérhetésére nézve azt akarom, hogy ezen Fő Tanács, a' külömbkülömb Ministeriumokhoz képeest, Szakaszokra osztattassék-fel s nekem mindenféle reformálásokat javasoljon, mellyeket a' nemzetnek jóvára használatosoknak lenni gondol. Hogy pedig ezen Osztályok, mellyeknek száma héthől, úgy-

mint, Külső dolgokra, Papi dolgokra, Törvényes dolgokra, Fináncziái dolgokra, Hadi dolgokra, Tengeri dolgokra, s Industriára ügyelő Osztályokból fog állani, annál jobban tökéletesíthetessenek, Herczegséged nékem (itt mindenütt a Fő Ministerhez Herczeg San-Fernandóhoz beszéll a Király) az én mostani Statustanácsosaimon kívül nékem más olyan személyeket is, kik a Status kormányozásának dolgában való jártosságokról esmeretesek, kik az én bizodalmamra méltók, s a kik már a közönség előtt tiszteletben vannak, ajánljon. —

„Ennek felette parancsolom Herczegségednek, hogy az én Királyi Tanácsomnak s az én egyéb Itélőszékeimnek, adja tudtokra, hogy, mindenik a maga hivatalos foglalatosságaival megegyezőleg, s azon nemes kinyíltzivúséggel, melyre leköteleztetve vagynak, megegyező módon, nékem, a mit a Föld két oldalain lakó népeimnek boldogíttatásokra s az én Koronámnak fényességére, hasznosnak lenni tartanak, mindent javasoljanak, melly mellett a Monarkhia principiumait s azon változásokat hordozzák szemek előtt, mellyek a Status javára az idő és a környülállások kívánhatnak, hogy ekképpen a szükségeseknek találtatandó eszközök, minekutánna az általam való Sanktzióntatást megnyerik, azután minden felfordulásra czélzó ideák ellen meggyőzhetetlen bástya gyanánt szolgáljanak s mind azokat a hasznokat megszerezzék, mellyeket egy megvilágosodott Országlószék-től igasságosan kívánni lehet. —

„Parancsolom tehát, hogy nem csak, mint fenn mondatott, a Fő Itélőszékek, hasznosoknak látszó jóvallásokat tegyenek, hanem, hogy az Universitások is, és minden Egygyesületek (Corporatiók), sőt egyenegen mindenek, akár mi állapotú

emberek legyenek, a magok ideájikat és jóvallásaikat a Statustanácsához szabadon és nyilvánosan beküldjék, hogy ekképpen az ohajtott boldogságot minden jó tanácslásoknak öszszegyülekezése által megszerezni lehessen. Es Herczegséged, ki az én személyem eránt való hajlandóságának s a köz jó eránt viseltető buzgóságának ily gyakorta való és szembetűnő bizonyosságait mutatta, végre mind azokat a jóvallásokat előmbbe fogja terjeszteni, mellyeket az én Statustanácsom előmbbe terjeszteni kívánni fog. — „A Palotában Mártzius 3-dikán 1820-ban. —“

„Aláírta: a Király, tulajdon kezével.

Ezen Végzésnek kihirdettetése után megkérdezettvén a Madridban találtató külömbkülömb Tisztviselői Karok, s ezek a magok jóvallásaikat a Direktorialis Juntával (melly a Király Rendeléseiben Rendkívülváló Statustanácsnak nevezete alatt említettik), közölvén, ezekhez képest Mártzius 7-dikén reggel Rendkívülváló Udvari Ujság adatott ki, melyben ily Végzés találtatott: —“

„Minekutánna az én Királyi Statustanácsom azon hasznokat megfontolta, mellyek a Monárkhiára nézve a Corteseknek öszszegyűjtetéséből következhetnének, és minthogy az ő vélekedésében én is egygyetértek, s azt, azon principiumoknak fenntartatásával mellyekre megesküdtem vala, megegyezőnek lenni találok: parancsolom, hogy a Cortesek haladék nélkül öszszegyűjtetessenek, s ezen czélra nézve a Statustanács oly eszközöket vegyen elő, mellyeket legalkalmasabbaknak tart a végre, hogy az én akaratom betöltetessék s hogy az én népemnek törvényes képviselőji meghallgattassanak, minekutánna, mint a törvények

kivánnák, szükséges és telyes hatalommal felruháztattak. Minekutánna ily módon mindenek, a' miket a' köz jó kíván, megadattattak, engemet a' Rendek mind azoknak a' dolgoknak véghezvitelére késznek fognak találni, mellyeket a' Status' ügye és a' népnek java, melly a' maga erántam való hűségének ily sok bizonyosságát mutatta, meg fognak kívánni. A' felfett czélnak elérhetésére nézve szükséges leszen, hogy a' Tanács a' maga előfordúlható kétségeit nekem tudtomra adja, azért, hogy a' jelenlévő végzésnek végrehajtását semmi akadály ne hátráltassa."

Még ezen napon, úgymint Mártzius 7-dikén ésvéli 10 órakor ily K. Nyilatkozatás érkezett a' Madridban találtató legfőbb Tisztviselői Karokhoz: —

„Minden késedelmezésnek elkerültetése végett, mellyet talám a' Státustanácsban a' Cortesek' összehívattatásai illető végzésekre nézve támadható kétségeskedések okozhatnának, s azért is, hogy a' nép' közönséges kívánságának megfelelőjek, arra határozottam magamat, hogy a' Közönséges és Rendkívülvaló Cortesek' által az 1812-dik esztendőben kihirdetett Constituúzióra megesküdjek. —

„Én ezt néktek tudokra adom, s az én Ministereim ennek kihirdetetéséről haladék nélkül gondoskodni fognak."

Ezen Nyilatkozatás 8-dikban reggel ismét egy rendkívül való Udvari Ujságban tétetett közönségesse.

A' mi az insurgensek s a' Királyi seregek között újabban eléfordult történeteket illetné, efféléket nagyon keveset találunk a' mult péntektől fogva érkezett

külső levelekben. A' Mártzius' 15-dikén kijött Frantzia Liberalis Ujságban is most csak ez egy fontosabbacska történet fordul elő: — „Februarius' 20-dikán reggel hagyta oda Rigo Malagát s útját Antequerának vette; ötöt Odonel nyomban követte, s Casa Vermejánál be is érte, a' hol Rigo magát jó állásba helyeztette vala, megtámadtatást várván. A' verkedés' kimeneteléről még eddig semmi bizonyos tudósítások meg nem érkeztek, hanem abból a' mi megérkezett úgylátszik, hogy Odonel nagyon megveretett volna, minthogy seregének egy része az insurgensekhez pártolt, a' más része pedig széllyel futott. Odonel néhány tisztjeivel egyetemben vissza tért Malagába, Rigo pedig győzelemmel be ment Antequerába. Azólta két posta nem érkezett-meg Malagából Madridba. Az insurgenseket Grenadába várták, mint-hogy a' Kormányozó Eguia onnét a' Cancellariájával s az Inquisitzióval, már elment volt Alcala-Real felé. — Generális Freyre még Kadiksnál volt, de minden hadi munkálkodás nélkül; a' Kadiksi Kommendánságot maga vette volt által. Mondják, hogy az armádájától még most is gyakran mennek csoportok az insurgensekhez által; ezek pedig ismét 1500 embert küldöttek-ki a' szigetről, Vejeren által, széllyel csaphodás végett. Beszéltek, hogy Kadiksban Generális Vardes megölettetett volna, hogy a' Freyre armádája már csak 7000 emberekből állana, s hogy az insurgensek 14 hajót, eleséggel rakva, a' Szent Péter csatornáján a' szigethez beloptak volna. — Gallitziában az insurgensek által felállítottott Junta' tagjai ezek: Don Petro' Agar, Oberster Acevedo Felix, Fő Prokurator Bustos, Marquis de-Valladoros, Don Manuel Latre, Don Carlos Espinosa, Don Joakim

Freyre, és Don Juan Antonio de la Vega. Ezen Junta is adott már ki sok rendelkezéseket és proklamációkat. A cevedo maga személyesen fogadta el Febr. 24-dikén a' Santiago-de-Compostellai lakosok' hódolását, a' mely, Corunnában Febr. 26-dikán Te Denm éneklés által innepeltetett meg. — „Mi náról még most a' Liberálisok is csak ennyit tudtak, hogy a' dolgok kifejtődését várván folytában a' Roncali völgyben tartózkodott, s fegyveres csapatjainak organizálásán foglalatokodott, hanem a' Pyrencumi vidékeket sedő nagy hó miatt semmi egyéb mozdulásokat nem tehetett. Hogy Pamplonába véletlenül be ne rontson, a' Kommandans bezárva tartatta a' kapukat. — Mandták, hogy a' Constituzió Cordovában és Murciában is proklamáltatott volna, s hogy Valenciában a' régi Frayle nevű Guerillas Barát, 600 embereket állított ki az insurgensekhez; de ez nem bizonyos. A' Válesek, mellyeknek százza nem régen 14 per Centen ment, 74-re hágott. Némelylek azt hirlették, hogy az Udar Portugalliába akar menni, és hogy a' pénz e' végre minden fundatziókból összegyűjtettetne: de mások azt erőssítették, hogy a' Király állandóul eltökéltette volna magában, hogy a' fő városból el nem távozik. Hanem más felől bizonyosnak lenni erőssítették, hogy Márzius' 6-dikán négy úti kocsik érkeztek volna meg Bayonnébe nagy rangú utasokkal, aszszonyokkal és papokkal, s még többek is váratattak. — (Látni való egy tekintetre, hogy ezek mind oly dolgok, mellyek ha megtörténtek, mind azon időpont előtt történtek, melyben a' Király a' Cortesek' Constituzióját egyenesen elfogadta. Ezen történet olyan, melly a' Spanyol Országokból jövő Ujságokra nézve, már új időszakot kezdett.)

Nagy Britannia és Irlandia.

Irlandiában azon emberek, kik ott a' mostani nyughatatlanságokat okozák, azért nevezetnek Pántlikásembereknek (Ribonmen), hogy a' kalapjukra tekerve egy fejér pántlikát hordoznak. Ezen nyughatatlanok már annyira elvetemedtek, hogy csak nem nyilvánssággal verbuálják a' lakosokat a' magok' részére, még pedig beesketés által. Nagy csoportokban járnak; a' fegyvert, a' hol találják, mindenütt elveszik. Mint látszik az ő principiumaik részint az Angliai Radikalismusból részint religiói fanatismusból áll (se' Tizedet fizetái, se' Protestans lakosokat magok mellett megszenvedni nem akarnak). De egyéb eránt meg kell vallanunk felőlök, hogy célzássaikról még majd semmit se' lehet tudni. Már ugyan számosan elfogattak, de kikérdeztetésseknek resultatumból még semmi se' jutott a' közönség tudtára. Annyival bajosabb pedig valamit kivenni belőlök, hogy az Irlandus ember közönségesen, az egyszer letett hitnek megtartásában, akár önként akár kéntelenítve esküdtött meg, nagyon lelkiesméretes.

Ezen Pántlikásemberek Tuamnál a' katonasággal össze csapván hátat nem adtak addig, míg azt nem látták, hogy egy ember közülök elesett s többek megsebesedtek volna. A' Dublini Ujság egy egész laistromot adott ki az ezen emberek által már kiprédáltatott házakról és jószágokról. — A' Skotziai tudósítások is hasonló erőszakoskodásokról panaszkodnak. A' Cuira ini vidékek nevezetnek meg, a' hol ezek folynak. Absitos katonák is csapták magokat a' nyughatatlanokhoz, melly szerént ezernél már többre telt a' szárnok. Ezek Dudás-siposok által vezéreltetve járnak szöllyel verbuálni. Ugy

ítél az Edinburgi Magistratus, hogy ezen erőt nem lehet különben venni, hanem ha jó számú katona csoport és ágyuk küldtetnek ellenek. Ezek nem fábrikás munkások, hanem jószágárendáns parasztok, kiknek a' vidék tulajdonosa az árendát egyszerre minnyájoknak felmondotta, s így okozta a' támadást.

A' mi a' Londonban a' Kátóuttzában elfogatott özszeesküdtteket illeti, ezek eránt többszöri kikérdeztetés után azt határozta a' Titkos Tanács, hogy mind a' 15 ellen, mint hazaárulók és gyilkosok ellen, úgy indítsák s folytassák a' pert, addig pedig szoros fogságban tartassanak. Minthogy az ő előre lett kikérdeztetéséből a' közönség semmit se tud, tehát a' kétféle írónak annál szelcsőbb mezeje van arra, hogy mindenféle vélekedéseket és feltételeket elhírléljenek. A' Kurir s utánna minden Ministerialisok azt vitatják, hogy az özszeesküvés az egész Országra, vagy legalább nagyobb részére ki lett volna terjedve. Ezen vélekedésre, mint gyanakodásra, és még arra is, hogy valamely fontos Személynek vagy Egyesületnek is, de a' kit és a' mellyet még senki nem esmérne, özszeecsatorlódásban kellene az özszeesküvéssel lenni. Annyira üzi ezen dolgot a' Kurir, hogy azt erősíti, hogy az elfogattattak' bünös volta még csak rájok sem bizonyosíthatatik, ha csak ezen fontos özszeecsatorlódás világoosságra nem hozattathatik, pedig a' mi nehezen fog megadni. A' Times és más írók ellenben még csak azért is kikelték a' Kurir ellen, hogy felteszi, hogy valamely tekintetben kécségbe lehessen ezen embereknek bünös voltát hozni, kiknek megbüntettetését az Országban minden igaz hazafi ohajtja. — De ez mind csak okoskodás. A' per' kimenetele majd ki mutatja a' valóságot,

Frantzia Ország.

Azon kérdés felett, hogy meg kellé a' személyes szabadságnak megszorítottát illerő Jovallást erősíteni, sok nagy emberek nagyon fontos, részint ellenző részint jovalló beszédeket tartottak: de a' mellyekből egész könyv kitelne. Mi csak némelly darabocskákkal szolgálhatunk Ujságlevélünkben: — „Még a' Tizedeknek, s a' Feudumi jusoknak visszahozattatássokról, s a' revolúzió idejében eladatott nemzeti jószágoknak visszavéttetéséről is, így folytatta szavait Minister Gróf Simeon, minden féle csalfa és képtelen hírek terjesztettek-el. Bizonyosan megmutatott dolog, hogy sok Departamentekben Februáriusra vagy Martziusra valami nagy dolognak történése jövendeltetett meg. Csak az Országlo-széknek réttegtetésére szolgáló s csak valami bizonytalan fenyegetődés volt-e ez, vagy pedig a' Herceg Berry meggyilkoltatását illette? ezt az ő gyilkosa ellen való pernek kimenetele fogja megmutatni. Ezek Uraim! mind oly történetek, mellyek nagyobbadon törvényesen felvagnak fedeztetve. Az efféle mesterkedéseknek felfedeztetésekre addig míg üldözöbe vétettethetnének, idő kívántatik. A' hebehurgyálkodva hirtelen kezdett perek a' főbb bünösöknek módot szolgáltatnának az elszökésre, úgy hogy többire csak a' gyávábbak büntettethetnének meg, ha a' gyanusok, kik elfogattanak, egy ideig fogva nem tartathatnának, hogy az alatt a' löbbeknek nyomoztatása is folyhasson.

A' Liberalisok között is többek találtattak, a' kik nagyon fontos beszédeket tartottak, mellyek által ezen jovallásnak helybehagyattatását ellenzették, s ezt és az Ujságok censura alá való adattatását

illető jóvallást is Kivétel vagy Kifogás (Exceptions) törvényeknek nevezték. Benjamin Constant ily éles kifejezésekre fokadott: „A' Kivétel-törvényének útján akartok-é ti is megindulni? A' Convent, a' Directorium, és Bonaparte, ekképpen országoltak, ezen Kivétel' útját követték. De hova lett a' Convent, hova lett a' Directorium, 's hova lett Bonaparte?“

Lafayette azt mondotta, hogy ő 33 esztendőknélötte is a' volt, ki a' Notabelek gyűlésében legelőször arra vokolt, hogy a' Lettres de cachet nevezet alatt esmeretes K. Parancsolási módot el kell törölni, tehet ennek visszahoztatását ő most se' jóvallhatja.

Gray nevű Liberalis annyira ment, hogy ezen jóvallást a' nemzet ellen intéztetett Vádló Aktának nevezte, mint a' melly által a' tétetődne-fel, hogy a' Frantzia nemzet külömben meg nem tartathatna, hanem ha a' Politzia' szabad tettzésének tárgyává tétetik. Gray ezen beszédében egyszersmind a' nyomtatási szabadságnak megszorítására ellen is beszélt, 's azt is felhozta beszédének erősségéül, hogy a' III-dik és IV-dik Henrik' meggyilkoltatásokat nem lehet ezen szabadságnak tulajdonithatni.

A' sok vetekedés után a' jóvallott törvény csakugyan minden ellenmondások mellett is meghatározottat; pártját 134 voksok fogták; 115-ön mondtak ellene.

A' heves Liberálisok között Foy nevű Generális példátlan nemes szívűséget mutatott Corday nevű Ultraroyalista képviselő Collegájához. Ez amazt a' mostani heves vetélkedések közt Szemtelennek nevezte. Duellálás lett a' perből; más nap' kimentek a' szomszéd erdőre; Foy lévén a' kihivatott, az első lövés ötlettelé volna; nem cselekedte; Cordaynak akarta engedni az elsőséget;

hoszasz szabadkozás után abba egygyeztek-meg, hogy huzzanak sorsot; a' sorsvonás is a' Generálisnak kedvezett. Kiállottak tehát a' sakra — de a' Generális, a' helyett, hogy bajnoktársára czélt volna, a' levegőbe lötte-ki pistolyát — ezt látván Corday, magába szállott, a' Generalist megölelte, 's mint jó barátok, úgy mentek haza. — Szép cselekedet egy halálra kényszerített bajnoktól!

Ujabb Ujságok.

Spanyol Ország. — Miként állottak Madridban és általjában Spanyol Országban a' dolgok akkor, mikor a' mai Ujságunk elején irtt nagy határozások történtek, itélni lehet a' követhető levélből, melly Mártz. 14-dikén indult a' Déli Franczia határokról: — „Gallitziában nagyon hirtelen elterjedt a' támogatás, 's nagyon kevés ellenkezőkre talált; 's a' lázzadás' tüze tartóztatás nélkül ment Asturiára, Biskayára, 's Navarrára által, a' hol Mina már megérkezésekor nagy készületeket talált. Saragossában magok az Arragoniai Tiszti karok a' Fő Kormányozónak Marquis Laxannak és Ex-Minister Garaynak vezérlesek alatt proklamálták Mártzius' 5-dikén a' Constitutziót. Már Santanderben, Ovideóban, 's Murcia-ban is így történt volt minden. Már Burgosban 's Valadolóban is mindenek készen állottak. O - Castiliában hasonlóképpen. Madridban magában is; a' honnét Generális Gróf Abisbal Mártz. 4-dikén a' Sándor Császár' nevét viselő Regimentel kiindulván, hogy Generális Freyrének Kadikshoz valami szállítványt vigyen, Oconnánál, melly Madridtól 10 óra távolságra esik, még egy más lovas Regimentel egygyütt, az insurgensekhez pártolt 's a' Constitutziót proklamálta, pedig mikor 4-dikben Madridból útnak akart indulni, a' Királytól kézcsokolással vett

bucsut. Betétetvén a' Diktatorialis Junta ez azonnal szeméi elejébe terjesztette a' Királynak, hogy maga a' Királyi familia is veszedelemhen foroghat. Más nagyok is találtattak, kik közt mondják lenni a' Király második testvér öcsét Príncez Francesco-de-Paulát is, kik egyenesen kinyilatkoztatták, hogy csak bölcs engedés's a' Corteselek' Constitutziójára való megesküvés által lehet a' lázzadásnak elejét venni. De még ekkor is oly hatalmas rész dolgozott ezen tanácslás ellen, hogy azt követni lehetetlen volt, míg végre bizonyos tudósítások érkeztek, hogy már egy armáda se találatnék, melynek hűségéhez bizni lehetne. Ezen hírek's meg az Abisbal cselekedete okozták a' végső határozást."

Híradás Mathematikai Eszközökről.

Alábbirt Hazánkban lévő minden tisztelt Mathematikus, és Földmérő Uraknak alázatosan jelenti, hogy nálla több Földmérő-asztalok, az ahoz tartozandó eszközökkel együtt készén találatnak, mellyek pontos készületek, és szépségek által kinek kinek méltán ajánlathatnak. Egy ilyen Földmérő-asztalnak, a' hozzá tartozandó Libellával, Dioptrával, Magnes-piksissel, és egyéb eszközökkel együtt megállapított ára 450 for. V. C. Ajánlja magát továbbá más akármi Mathematikai, vagy Földmérői eszközöknek, a' rendelés szerént legillendőbb áron való elkészítésére. Lakik Pesten, az Újvárosban, a' Három Fekete Ló utzában (Drei Rappen Gasse), a' Zitterbarth házban. Nro. 233. Pesten Februárius' 21-dikén 1820.

Haurant Mihály, Mathematikai Instrumentum Készítő.

„A' Hazai és Külföldi Tudósítások' Írója Pesten, a' ki ezen derék Művésznek munkáit megszemlélte, ezennel kötelességének tartja, a' Publikumot bizonyossá tenni, hogy azok tökéletességekre, és szép készületekre, a' minden külföldi készületekkel való összehasonlítást szerentséssén kiállhatják, és így az Országra nézve is kár az olyan művekért a' pénzt kiküldeni, a' millyeneket itthon, és hazánkfiától készitve ugyan olyan tökéletességben találhatunk."

(Ezen derék Hazafi mivmester az, kit már még a' Nemzeti Gazda is érdeme szerént ajánlott volt a' Hazabéli Földmérő Uraknak pártfogásába).

Valóságos Spanyol eredetű Kosoknak és megnemesített anya Juhoknak's Bárányoknak Licitáltatása.

Nemes Mosony Vármegyében Ötevény mellett Szent Miklóson (S. Niklón) Gróf Zichy Uradalma' részéről hírvil adatik, hogy ott a' jövő Május' 8, 9 és 10-dik napjain valóságos Spanyol eredetű Kosok és megnemesített anya Juhok, Bárányaikkal egyetemben, valamint egyenként, úgy többek is együtt, Licitálás által fognak eladattatni. A' vásárlás végett megjelenendő (Titt.) Vendégeknak fogadtatásáról's tartatásáról hitelhető módon fognak az Uradalmi kastélyban gondoskodni.